

Position Paper [Bert Hubert](#) voor het [rondetafelgesprek van 13 februari 2025](#) “Digitale Soevereiniteit bij de Rijksoverheid”.

Radio Kootwijk

In het mooie boekje [Over en Uit: driekwart eeuw radiocommunicatie 1900 - 1975](#) lezen we:

1916: Als gevolg van de Engelse kabelcensuur is een vrije berichtenwisseling tussen de Nederlandse regering en de Gouverneur-Generaal van N.O.-Indië niet goed meer mogelijk.

Nederland was afhankelijk van het buitenland voor communicatie, wat ook al eerder voor problemen had gezorgd:

1899: Tijdens de [Tweede Boerenoorlog](#) van 1899-1902 tussen Engeland en de Zuid-Afrikaanse republieken Oranje Vrijstaat en Transvaal worden telegrammen uit Nederland (...) door Engelse ambtenaren gecensureerd. (...) Bij staat van oorlog werden alle kabelstations op Engels gebied onder toezicht van de Staat gesteld (...) om censuur te kunnen uitoefenen.

Daar viel in eerste instantie weinig aan te doen:

Nederland kon zich als klein land alleen verbindingen met de buurlanden permitteren en moest voor berichtenverkeer met de overzeese gebieden gebruik blijven maken van de mail of van het kwetsbare transiteren over andermans telegraafcircuits.

Maar omdat de communicatie met Indonesië echt belangrijk was begon Nederland daarom in 1918 met de bouw van het machtige [Radio Kootwijk](#):

Door Wikimediagebruiker [China_Crisis](#) - [Eigen werk, CC BY-SA 2.5](#)

Dit had de nodige voeten in de aarde. De werkzaamheden in Nederland waren zo groot dat er een aparte treinverbinding werd aangelegd voor materiaal en mensen. Ook [werden er](#)

woningen gebouwd voor ambtenaren (apart voor gehuwd en ongehuwd) en arbeiders.

In 1923 werd de radioverbinding officieel geopend. Het stroomverbruik van de installatie was met 400kW vergelijkbaar met een datacenter nu, wat toen een werkelijk astronomische hoeveelheid elektriciteit was.

Er werd daarna druk gepioneerd met nieuwe en efficiëntere radiotechnieken, en in 1927 volgde het eerste telefoongesprek (“[Hallo Bandoeng](#)”). Voor die tijd konden alleen telegrammen verstuurd worden.

Tot diep in de jaren 60 bleef “[Radio Kootwijk](#)” belangrijk voor de Nederlandse communicatie met de wereld. Tegenwoordig is het nog in gebruik voor conferenties en vergaderingen.

En nu in 2025

Rond het begin van de 20e eeuw hadden we last van de afhankelijkheid van het buitenland voor communicatie met onze overzeese gebiedsdelen en belangen. De technologie maakte het langzaam mogelijk te ontsnappen aan die afhankelijkheid, en dat deden we toen ook.

Nu in 2025 heeft Europa, Nederland en specifiek de Nederlandse overheid, besloten om [al z'n communicatie](#) en bestandsverwerking [via Amerikaanse servers](#) te laten lopen, gepaaid door [slappe en ongeloofwaardige beloftes dat het wel goedkomt](#). Dat de Amerikaanse computers in de EU zouden staan [doet namelijk niets voor de beschikbaarheid en vertrouwelijkheid](#).

Het is lastig te bevatten, maar de huidige plannen zijn dat onze overheid voor de volle 100% over gaat op deze Amerikaanse servers, onder Amerikaans bestuur. Bedrijfsleven en gemeentes hebben deze stap collectief eerder al gezet.

Dit zou al een slecht idee zijn als het goed ging in Amerika. [Maar dat gaat het niet](#).

We zijn [in zeer hoge mate afhankelijk van Amerikaanse IT- en communicatie-dienstverleners](#). Dat vervangen we niet zomaar. Ze bieden [heel veel diensten aan, op enorme schaal](#).

Maar het is een **ONUITSTAANBARE gedachte** dat onze overheid, politie, [defensie](#), ziekenhuizen en [zorg](#) binnenkort [totaal niet meer met elkaar kunnen communiceren zonder Amerikaans goedvinden!](#) Of zonder dat ze meelesen in onze ([belasting](#))bestanden en berichten, overigens.

Er is soms de fictie dat bestanden officieel niet in de cloud staan. Maar als de interne mail dat wel staat, dan staat uiteindelijk wel alles (via de mail) in die cloud.

Helaas is de overgang naar deze Amerikaanse voorzieningen in een zeer vergevorderd stadium. [Er is geen houden meer aan](#). We kopen al meer dan 20 jaar niets anders meer in, onze eigen industrie is verwelkt. We vinden het jammer dat de warme bakker en de slager en de poelier zijn verdwenen uit de winkelstraat. Maar we kochten er ook nooit meer iets, dus het is onze eigen schuld.

Op vergelijkbare manier zijn onze eigen vaardigheden om nog email, communicatie en bestandsverwerking te doen [ernstig verzwakt](#).

“Cloud Kootwijk”

Het is hoog tijd om nu, [voor het te laat is](#), een “Cloud Kootwijk” te bouwen waarop onze overheid, zorg, autoriteiten nog met zichzelf kunnen communiceren zonder toestemming of medeweten van Amerika. We kunnen het nu nog net. En dit moet geen theoretische voorziening zijn, hij moet daadwerkelijk dagelijks gebruikt worden. Want ervaring leert [dat ‘noodnetten’ bij rampen](#) niet ingesleten blijken te zijn, of [überhaupt niet werken](#).

Mits scherp afgebakend (“email, chat, videobellen, bestanden delen, agenda”) is het haalbaar dit op korte termijn te doen. En het vergt niet eens het aanleggen van nieuwe treinverbindingen of het bouwen van speciale stroomvoorzieningen. Maar makkelijk wordt het ook niet: 24/7 beschikbaarheid, beveiliging en gebruiksgemak krijg je niet kado. We moeten concreet aan de bak. “Bring the demo, not the memo”. En terloops, dit is meer werk dan “gewoon een NextCloud installatie”.

Zou het niet geweldig zijn als we met een nieuw “Cloud Kootwijk” zeker zouden weten dat we niet met 1 executive order totaal tot stilstand gebracht konden worden in Nederland en Europa?

Ik stel voor dat we spoedig bijeenkomen om plannen te maken.. in vergaderlocatie Radio Kootwijk.

(logo van <https://hierradiokootwijk.nl/>)

Meer informatie

- [Lied ‘Hallo Bandoeng’](#)
- [Is het legaal om persoonsgegevens op servers van Amerikanen te zetten?](#)
- [Het Rijk in de cloud - Donkere wolken pakken samen](#), rapport van de Algemene Rekenkamer
- [Initiatiefnota van de leden Six Dijkstra en Kathmann over “Wolken aan de horizon”](#)
- [Too late to act? Europe’s quest for cloud sovereignty](#) - Instituut Clingendael
- [Cyber Security: A Pre-War Reality Check](#)
- [Rondetafelgesprek Digitale soevereiniteit bij de Rijksoverheid, 13 februari 2025 bij de Tweede Kamer](#) - met uw blogger als spreker
- [Digitale Autonomie](#) - waar het idee van een overheidscommunicatiecloud al genoemd werd (juni 2024)
- [Jouw tech of mijn tech, kies snel](#) - hoe je kunt voorkomen dat je ALLES verleert
- [Hoe soeverein wil je zijn?](#)
- [De hele overheid naar de cloud? Dat is een politiek besluit](#)
- [De Totale Keuze voor Microsoft](#)
- [De toestand van de cloud en de overheid](#)
- [Servers in de EU, eigen \(dubbele\) sleutels: helpt het?](#)
- [Don’t say “Europe must invest in XYZ”](#) - we moeten aan de bak!
- [SBIR: Innovatie in Opdracht](#)
- [Open Source alleen is geen alternatief voor Big Tech](#)